

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 10 maja 2024 r.

Poz. 2514

UCHWAŁA NR 8/93/2024 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BIAŁYMSTOKU

z dnia 29 kwietnia 2024 r.

Kolegium Izby w składzie:

Przewodniczący: Dariusz Renczyński
Członkowie: Beata Chmielewska
Ewa Czołpińska
Paweł Gałko
Katarzyna Gawrońska
Małgorzata Rutkowska
Małgorzata Sokół-Kreczko
Marlena Stachurska-Jancyło
Marcin Tyniewicki

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.), **po rozpatrzeniu w postępowaniu nadzorczym uchwały Nr 332/XLVIII/24 Rady Gminy Rutki z dnia 5 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania,**

postanawia:

- 1) uznać, iż powyższa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem art. 94 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, z późn. zm.) i art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.) w związku z określeniem w § 5 trybu przeprowadzenia kontroli wykorzystania dotacji,**
- w związku z tym stwierdzić nieważność § 5 uchwały;
- 2) wskazać, że zawarte w załączniku nr 1 (poz. I pkt 3) i załączniku nr 2 (poz. I pkt 3) postanowienia odnoszące się do katastru wodnego naruszają art. 538 ust. 4 w zw. z art. 329 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.**

UZASADNIENIE

W dniu 12 kwietnia 2024 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku wpłynęła uchwała Nr 332/XLVIII/24 Rady Gminy Rutki z dnia 5 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji spółkom wodnym, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania. Działając na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), tut. Izba Obrachunkowa wszczęła postępowanie nadzorcze dotyczące wskazanej uchwały, zawiadamiając Radę pismem Nr RIO.II-0004-28/24 z dnia 19 kwietnia 2024 r. o terminie posiedzenia Kolegium RIO w Białymstoku wyznaczonym na dzień 29 kwietnia 2024 r.

Na posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 2024 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku stwierdziło, co następuje.

Badana uchwała w części została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Rutki określiła zasady i tryb udzielania oraz sposób rozliczania dotacji celowej przyznanej spółkom wodnym. W § 5 uchwały Rada Gminy wskazała, że: *1. Wójt Gminy Rutki lub osoba przez niego upoważniona może dokonać sprawdzenia stanu realizacji zadania. 2. Spółka wodna jest zobowiązana do udostępnienia na każde wezwanie osób, o których mowa w ust. 1 wszelkiej dokumentacji niezbędnej do dokonania oceny prawidłowości wykonania zadania. 3. Zakres oceny może obejmować: 1) sprawdzenie przeznaczenia i wykorzystania dotacji; 2) sprawdzenie zgodności wykonywanych zadań z umową; 3) sprawdzenie prawidłowości udokumentowania realizowanego zadania; 4) sprawdzenie prawidłowości prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej. 4. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości na podstawie dokonanej oceny wykonania zadania Wójt Gminy Rutki ma prawo: 1) wskazać spółce sposób usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości; 2) żądać zwrotu dotacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.*

W ocenie Kolegium Izby przywołaną regulacją Rada Gminy Rutki uregulowała kwestię kontroli wykorzystania dotacji, mimo braku uprawnień do stanowienia w tym zakresie. Przepis art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.) nakłada na organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego obowiązek określenia w drodze uchwały zasad udzielania dotacji, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji oraz sposobu jej rozliczenia i jest to jedyna podstawa prawna do podjęcia uchwały w tej sprawie. W ocenie organu nadzoru kwestie kontroli realizacji zadania nie mieszczą się w zakresie pojęciowym „tryb rozliczania dotacji” (postanowienia w tej materii zawarto w § 4 uchwały). Każda kontrola administracyjna w stosunku do podmiotu niepodlegającego organowi kontrolującemu wymaga natomiast wyraźnego upoważnienia ustawowego. Podkreślić też należy, że realizując swoje kompetencje organ publiczny musi uwzględniać treść normy ustawowej. Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie ugruntował się pogląd dotyczący dyrektyw wykładni norm o charakterze kompetencyjnym. Naczelną zasadą prawa jest zakaz domniemania kompetencji. Normy kompetencyjne (upoważniające) powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny; niedopuszczalnym jest dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzanie kompetencji w drodze analogii. Jak bowiem to wynika z art. 94 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego, obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

Z przedstawionych względów regulacja § 5 uchwały zdaniem Kolegium Izby w sposób istotny narusza prawo i z tego powodu, na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.), powinna być wyeliminowana z obrotu.

Kolegium Izby wskazuje też, że w załączniku nr 1 do uchwały „Wniosek o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie działań związanych z bieżącym utrzymaniem wód i urządzeń wodnych na terenie Gminy Rutki” w poz. I pkt 3 oraz załączniku nr 2 „Sprawozdanie z realizacji działań związanych z bieżącym utrzymaniem wód i urządzeń wodnych na terenie Gminy Rutki (omyłkowo wpisano: Gminy Sokoły), na które udzielono dotacji celowej” w poz. I pkt 3 wskazano, że zarówno we wniosku o udzielenie dotacji, jak też sprawozdaniu z realizacji zadania należy podać numer i datę wpisu do katastru wodnego. Zgodnie z przepisami art. 538 ust. 4 w związku z art. 329 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne z dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. z dniem 1 stycznia 2018 r., dotychczasowy kataster wodny, wprowadzony na podstawie uchylonej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne stał się systemem informacyjnym gospodarowania wodami („SIGW”), który jest prowadzony w systemie teleinformatycznym. Uchwała odwołuje się więc do terminu, który nie ma umocowania w obowiązującej regulacji prawnej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku postanowiło jak na wstępie.

POUCZENIE

Na rozstrzygnięcie nadzorcze zawarte w pkt 1. służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, którą można wnieść (za pośrednictwem RIO w Białymstoku, ul. Branickiego 13) w terminie 30 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia.

Przewodniczący Kolegium
Dariusz Renczyński